

Mijo Škvorc, D.I., bogoslov
PRIKAZ POVIJESTI APOSTOLATA MOLITVE
1844. – 1944.
Triduum - Trodnevnica

U jesen 1944. g. isusovački bogoslov Mijo Škvorc održao je Trodnevnicu u povodu stote obljetnice velikog molitvenog pokreta Apostolata Molitve što su ga u 19. stoljeću pokrenuli francuski isusovci koji se potom proširio po cijelom svijetu. Nije zapisano kome je trodnevnica bila namijenjena. Najvjerojatnije je bila održana za isusovačke bogoslove. Bogoslovu Miji Škvorcu bilo je tada 25 godina. Tekst do sada nije bio nigdje objavljen nego je sačuvan kao rukopis. Ovo je sada prvi puta da je dostupan javnosti.

Prvi dan: STOLJEĆE POKRETA KRISTA KRALJA

Ove godine 1944. na blagdan sv. Franje Ksavera, dne 3. prosinca, veliko pobožno udruženje „Apostolat Molitve“ slavi stotu obljetnicu svog opstanka. Treba se malo pozabaviti tim djelom Božjim koje je Bogu i Kristovim Namjesnicima tako drago. Pogledat ćemo zato malo u ovoj trodnevnicu: Što je Apostolat Molitve (AM), kako je nastao i koja je njegova važnost.

Godine 1844. sastadoše se u Parizu Karlo Marx i Fridrik Engels, osnivači komunizma, da izrade zajedničku osnovu kako će Bogu oteti svijet. Kako će pokrenuti sve sile u ljudskom rodu, sva sredstva, kojima čovječanstvo raspolaže i njima ubiti svako vjersko uvjerenje, svaki spomen na Boga.

Iste te godine, na spomendan velikog apostola sv. Franje Ksavera, sastao se Isus Krist u francuskom gradiću Valsu s nekolicinom mladih isusovaca s ovom nakanom: kako da pokrenu sve duhovne snage i suzbiju svaki nasrtaj Božjeg neprijatelja na sveto Božje Kraljevstvo, na Kristovu Crkvu.

Bilo je to ovako. Skolastici Družbe Isusove, mladi isusovački studenti mudroslovnih nauka, slušali su toga dana nagovor svog duhovnika, oca Gautreleta (čit. Gotrlea), o svom najslavnijem redovničkom subratu i prvoborcu – svetom Franji Ksaveru. Ali toga dana otac Duhovnik nije zastao kod opisivanja Ksaverova života i rada. Započeo je novu misao koja je isprva bila nalik na gorušičino zrno, ali se kroz jedno stoljeće razgranala u silno, krošnjato stablo.

Rekao im je otprilike ovo: „Današnji je dan kao dan neke opomene. Sveti nas Franjo opominje da ne ostanemo u svom životu neplodni. Govori nam da se prihvatimo posla i osvojimo svijet za Krista. Opominje baš nas koji ne možemo ići u misije, koji ne možemo vanjskim radom saditi Isusove misli u ljudska srca. Opominje nas, da spašavamo svijet na onaj način koji nam je preporučen od samoga Spasitelja i protumačen od samoga svetoga Pavla. „Molim dakle, prije

svoga," kaže sv. Apostol naroda da se obavljaju prošnje, molitve, zagovori, zahvaljivanja za sve ljude... Ovo je dobro i ugodno pred Bogom, Spasiteljem našim koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine... Istinu govorim i ne lažem, kao učitelj naroda u vjeri i istini." (Tim 1, 2,1-7)

Što nam zapravo veliki Apostol time želi kazati? Ta zar ne zna da je svijet otkupljen i da je samo jedan umro za njegovo spasenje? Zašto onda iziskuje od nas neke molitve?

O da! Zna on što je učinio Isus Krist koga zove jedinim Posrednikom između Boga i ljudi. Dobro mu je poznata vrijednost i cijena presvete Krvi za svijet prolivene. Zna koliko vrijede pred Bogom sve apostolske patnje kojima se kadikad i sam hvali. Zna za zasluge vjernih propovjednika i za snagu njihovih riječi što prebacuju istinu o Bogu na druge duše. On zna da se Duh Božji javlja gdje hoće, kada hoće i kako hoće... i da ga Bog ne daje na mjeru. Zna da riječ nije vezana i da je Isusova žrtva posvetila sva stvorenja.

Pa zašto onda, pita se šutke on, pitamo se izrijeком i mi s njim, zašto još toliki ljudi nemaju sreće okušati slast Kristova jarma? Zašto opet bezbrojni koji su bili u Očevoj kući, pobjegoše u pustu tuđinu poput rasipnih sinova? Ukratko: zašto svijet još uvijek nije priznat kao potpuno Kristov vlasništvo, premda protekoše dva tisućljeća od Njegove otkupiteljske smrti? Zašto je još tako grozna vjerska praznina u svijetu i tako spora ofenziva Evanđelja?

Na ova i slična pitanja odgovorio je otac Gautrelet mladim skolasticima riječima svetog Pavla. On je prvi opširnije iznio nauku o Tajanstvenom Tijelu Kristovu na svijetu, o zajednici i povezanosti svetih na zemlji, to jest o svetoj Crkvi. I zato, odgovara Apostol, jer je za potpuni rast tajanstvenog Tijela Kristova u svijetu, to znači samoga Boga – Čovjeka Isusa Krista po milosti u dušama, potrebno sudjelovanje svih udova toga tajanstvenoga Tijela, moramo svi mi biti graditelji, biti apostoli.

A kako je spasenje i posvećenje, znamo jako dobro, stvar milosti, to znači posao nevidljivog Božjeg djelovanja u dubinama ljudskih duša, pa ćemo prema tome i mi potpomagati otkupljenje svijeta svojim duhovnim sudjelovanjem. Mi spašavamo u duhu kao što smo i spašeni po Duhu. A taj se naš duhovni rad zove - molitva. Silna, iskrena, ustrajna molitva da Bog spasi sve ljude, da proširi na zemlji svoje sveto Kraljevstvo, da obnovi svijet u miru, pravdi i ljubavi. Krist je obećao da će Otac nebeski uslišati naše molitve kad je rekao: „Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se!“

No mi bismo htjeli znati što i kako da molimo? Zato se skupljamo oko Krista kao ono nekoć apostoli i usrdno ga molimo: Gospodine, nauči nas moliti!

Kao da htjedosmo reći: Gospodine, nauči nas moliti, a ne puno govoriti i brbljati! Jer je, znamo, istinita riječ koju je rekao tvoj sveti biskup Augustin: „Malo govori, a puno moli!“ Nauči nas uvijek i svuda gledati stvari, kakve doista

jesu. Nauči nas da vidimo najteže probleme, da osjetimo najodsudnije boli i da za sve to nađemo pravu riječ molitve, izvađenu iz dubina sabranosti i prisebnosti. Nauči nas kako da dođemo valjano preda Te, pred tvoga Oca, pred čitav nebeski svijet – i da molitvom i zaklinjanjem zadobijemo nebesku nadnaravnu pomoć u velikom djelu spašavanja svijeta!

Što nam Isus na to odgovara? Isto, što je odgovorio i prvim svojim apostolima.

A vi, kad molite, molite ovako: Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se Ime Tvoje, DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE! – Opetujmo s njime ovu posljednju izreku: Dođi kraljevstvo Tvoje! Kao da želimo reći i sebi i drugima: Ako i jesmo do sada molili jedino i odviše za svoje osobne osnove i potrebe, raskinimo već jednom te uske okove! Proširimo svoj spasonosni pogled na čitav svijet! Spašavajmo svijet molitvom! Molimo, da ga spasimo!

Hvala Isusu Kristu na opomeni!

Ako svijet i jest gluh pa ne čuje poziva; slijep, pa ne vidi rana i nevolja tolikih duša; trom i nepokretan, pa ne pohiti u pomoć braći ljudima – ipak su Isusa čula i razumjela srca mladih skolastika u Valsu i Spasiteljevom su mišlju zapalila bezbrojna druga srca.

Apostolat je, dakle, veliki smisao naše molitve! On ju proširuje na sve zemlje svijeta, na sve ljude, na sve velike nakane svete Crkve, Tajanstvenog Krista na svijetu.

Ali Isus će nam još nešto reći. Protumačit će nam kako da molimo. Obećao nam je svoju prisutnost i svoju pomoć sve do svršetka svijeta. Ali će, kaže, na poseban način biti uz nas, ako se sastanemo, razgovaramo ili molimo u njegovo Ime. „Jer gdje su dvojica ili trojica zajedno u moje ime, ondje sam ja među njima“.

Zato će naša molitva biti to uspješnija što čvršće budemo u njoj i po njoj povezani. Zajednička molitva leti u nebo poput snopa munja – i nalik je na mnoge povike onog potrebnika koji je u noći često budio svoga prijatelja. I još nešto.

Spasitelj kaže: „Štoga zamolite Oca u moje ime, dat će vam!“ Što hoće time reći? Želi nas privezati uz svoje Božansko Srce, uz Božanske nakane toga Srca. Želi, da naše molitve buknu prema nebu pomiješane s onim silnim vulkanom molitve koji se diže iz probodena Srca.

To bi eto bile tri glavne oznake novoga pokreta molitve. To bi eto moralo posvema prožeti sav naš život, sva naša djela, svaku našu muku. Morali bismo moliti apostolski, u zajednici, sjedinjeni s presvetim Srcem Isusovim!

Od trećega prosinca 1844. pa do danas, kroz jedan puni vijek, osvojio je taj molitveni pokret, što nam ga je poklonila Božja Providnost po francuskim isusovcima, sve kontinente. Pomogao je bezbrojnim dušama doći na čistine spasenja. Izveo je nebrojene na bijele vrhunce kršćanske svetosti. Zrno bačeno u plodno tlo, urodilo je milijunskim plodovima. Kvasac stavljen u tijesto svjetskog

zbivanja, prekvasio je cijele zemlje i narode. Danas ne sudjeluje u Apostolatu Molitve samo trideset i pet milijuna apostola molitve na cijelom svijetu. Uređena je – Bogu hvala! – silna vojska molitelja, nova duhovna križarska armada koja s Bogom u tišini, ali stvarno – preporođa svijet.

Što je bilo s djelom AM nakon osnutka? Kako je ono napredovalo.

Jedanaest godine kasnije, 1855., odlazi Otac Gautrelet, a na njegovo mjesto šalje Bog divnog organizatora – oca Henrika Ramierea (čit. Ramiera). Što je otac Ksaverije Gautrelet zamislio, to je otac Ramiere proveo u djelo. Mladi skolastici u Valsu, s njima kasnije i mnogi drugi ljudi, počeh prikazivati Bogu sve svoje molitve, riječi i djela, poškropljena blagoslovljenim patnjama, na posebne apostolske nakane. To su duhovno blago nazvali „Isusovim Blagom“. Pet godina nakon osnutka 1849. blagoslovio je Sveti Otac Pio IX. Apostolat Molitve i obdario ga brojnim milostima.

Kako je Otac Ramiere izveo svoje veličanstveno djelo? Ponajprije izdaje knjigu oca Gautreleta o AM, ali proširenu i bogato razrađenu. Već sam naslov zvuči kao vatreni program novoga svjetskog osvajanja. Knjižica se zvala: Apostolat Molitve, sveti savez kršćanskih srdaca, koja su se sjedinila s Isusovim Srcem da postignu pobjedu Crkve i spas duša.

Otac Ramiere napose je istaknuo dvije velike misli:

U osvajanju za Kraljevstvo Kristovo moraju sudjelovati svi vjernici – to je zapravo apostolski pogled na tajanstveno Tijelo Kristovo. A kao dinamo u nutarnjem životu Apostolata uklopio je pobožnost prema Presvetom Srcu.

Svoje sveobuhvatne apostolske misli razrađivao je otac Ramiere potanje u „Glasniku Srca Isusova“, što ga je počeo izdavati 1861. godine.

Kad je otac Ramiere umro u gradu Toulouse-i, kamo je 1869. prenio iz Valsa glavno vodstvo AM, brojio je AM 35.000 organiziranih središnjica, a Glasnik Srca Isusova je snažno potpomogao rad Apostolata na 14 raznih jezika.

Nasljednici oca Ramierea radili su prema zacrtanoj osnovi. Uspjeh je bio golem. 1926. Glasnik izlazi na 49 jezika, s njim se stvarno računa u svjetskom zbivanju, a Apostolat broji 92.000 središnjica.

Te iste 1926. godine prenesena je glavna Središnjica AM u središte svega kršćanstva – u Rim. Od toga časa AM prevaljuje sve brane i prodire u sva mjesta. Unutar samoga pokreta zbivaju se neke promjene kako bi se postiglo što veće jedinstvo u molitvi i snaga u radu. Od 1928. godine predlažu se članovima svakog mjeseca po dvije nakane, na koje će se zajednički žarko moliti. Jedna je nakana potpuno misijska, a druga nosi opće katoličko značenje.

Koju godinu, kasnije procvao je unutar AM – „Apostolat Misa za Svetog Oca u Rimu“. Ta prekrasna zamisao prodira sve više u katolički svijet i okuplja sve tješnje djecu oko oca, vojnike oko zapovjednika. (1940. prikazana je na svijetu 21.000 svetih Misa za Svetog Oca i njegove nakane.

Danas AM, raširen preko svih pet kontinenata naše Zemlje, ima oko 1300 biskupijskih upravitelja, 130.000 središnjica i okruglo 35.000.000 članova. Ta vojska molitelja izdaje oko 70 Glasnika Srca Isusova koji izlaze na 51 jeziku.

Neće biti zgoroga, ako čujemo koju riječ Rimskih Papa o Apostolatu Molitve. Već je Pio IX. nadario AM bogatim duhovnim darovima. Preko 140 potpunih oprosta za redovite članove i članice, za revnitelje i revniteljice Apostolata jasno dokazuju ljubav toga Pape-Prognanika za koga se Apostolat žarko molio Bogu.

Leon XIII. Piše o. Ramiereu da je najveća blagodat njegova vremena sretna zamisao da se molitve katolika vjernika stope s molitvama Presvetog Srca jer se iz Njega rodila sveta Crkva.

Pio X. sveti Papa nutarnjeg euharistijskog života, javlja ocu Boubeu da u katolicizmu nema korisnije ustanove od toga djela i pothvata.

Benedikt XV. preporučio je nakon Prvoga svjetskog rata da svi kršćani pomognu radnike u vinogradu Gospodnjem svojim molitvama. Da se to potpuno ostvari, kaže doslovce Papa, „osnovan je AM koji ovdje toplo preporučamo svim vjernicima bez izuzetka, želeći da se nitko od njega ne ustegne.“

Apostolat je naročito u posljednje vrijeme pokazao izvanrednu životnu snagu i zamah i veliki su ga svećenici posljednjih desetljeća napose toplo preporučivali svim katolicima.

Pio XI., veliki misijski Papa i Papa Katoličke Akcije zanosno kliče: „Apostolat molitve nema ni kontinentalnih ni jezičnih ni rasnih granica i zapreka: Jednom misli, jednim jedinim činom obuhvata čitav svijet, čitavo čovječanstvo. Stoga je on najnužniji apostolat, apostolat koga svijet najviše treba.“

U rujnu 1927. kaže taj Papa upraviteljima AM: „Vaš je apostolat lagan. I jer je svim ljudima pristupačan, svi su obvezani da ga prigrle prije ostalih načina apostolata. Zato svi – i pojedinci – moraju njemu pristupiti. Vaša zadaća neće biti ispunjena niti djelo svršeno dok ostane samo jedna duša koju će ovaj apostolat morati još osvojiti.“

Sadašnji naš Sveti Otac, vrhovni zapovjednik svih molitvenih snaga Katoličke Crkve, preporučio je svim vrstama apostolata i ovaj apostolat. On će im posvetiti i rad i bol. I Papa nastavlja: „Doista, tko radi u AM tim samim je dionik hijerarhijskog apostolata, naime apostolata onih koje je sam Isus nazvao svojim apostolima. Po samoj svojoj naravi AM pruža dragocjenu pripomoć onomu djelu što ga Sveti Otac toliko ljubi, djelu Katoličke Akcije...“

U nagovoru talijanskim revniteljicama Presvetog Srca divno je iznio i pohvalio bitnu zamisao AM: „Slava Božja, spas duša, širenje pobožnosti prema Presvetom Srcu! Zaista, nema ni za vas niti za bilo koga na svijetu druge svrhe negoli je slava Božja. Ali vi ćete Boga slaviti spašavajući duše, a duše ćete spašavati šireći štovanje Presvetog Srca... Širiti pobožnost prema Presvetom Srcu znači slijevati mir u duše“, završio je Sveti Otac.

A na kraju svoje krasne velike enciklike o „Tajanstvenom Tijelu Kristovu“ poziva Papa sve vjernike da prikažu Bogu sav svoj rad, sve svoje patnje i boli za obnovu svijeta te završava: „A da se ta svrha postigne, izvanredno mnogo pomaže svagdanje prikazanje koje se zove Apostolat Molitve, a koje mi ovom zgodom želimo preporučiti kao društvo Bogu izvanredno drago.“

Ove svoje izjave potvrdiše Pape i djelom. Već je u duhu AM Pio IX. 16. lipnja 1875. g. posvetio čitavu svetu Crkvu Presvetom Srcu, a Leon XIII. u osvit ovoga stoljeća posvećuje Božanskom Srcu čitav svijet. Pio XI. nakon prvoga svjetskoga klanja stavlja pred svijet sjajni uzor vladara mira, sloge, pravde i ljubavi – Krista Kralja. Nije to doduše isključivo djelo AM, niti posebni čin ljubavi prema Apostolatu. Ipak je time ispunjena jedna od najžarčih želja AM – dobiti blagdan svoga Kralja.

Tim je blagdanom zatvoreno i otvoreno po jedno razdoblje. Blagdan je Krista Kralja udaren kao pečat na najdublje misli oca Ramierea. Ujedno je taj blagdan nalik na plodni izvor odakle proistječu misli današnjega, suvremenoga katolicizma koji se skrupulozno okuplja i usredotočuje oko osobe Boga - Čovjeka i Njegove Majke.

Tako je ideja Apostolata Molitve zahvatila poput ognja mnoge duše, potpomognuta blagoslovom i preporukom rimskih Prvosvećenika. Danas ona nije više plaha i zakutna misao, nego snažni motor koji pokreće milijune u ustrajnoj molitvenoj borbi. Njen je utjecaj u svjetskom zbivanju presudniji od bilo kojega vanjskoga utjecaja moći, časti, politike ili nasilja.

Opetujemo: zrno bačeno u katoličke duše – prokljalo je, uzraslo, razgranalo se i procvalo. Kvasac postavljen u tijesto katoličke sredine prekvasio je svojom snagom i obogatio svježinom mnoga srca. Svijetlo je stavljeno na svijećnjak; ono jedino svijetlo što je svijetu zasvijetlilo na Veliki Petak o podne, kad ga je zapalila nestvorena Ljubav Stvoriteljeva.

I sada to svijetlo Kristovo sja cijeloj Zemlji! Lumen Christi – Deo gratias! I sad znamo tko je žar ljubavi Kristove jače raspirio! Odakle je sinulo sunce preporoda! I sada razumijemo zašto nas ne mogu smesti nikakva tuđa naklapanja o neminovnoj propasti katolicizma, o stečaju Kristove nauke, o uništenju svake vjere. I napokon, znamo odakle ima poteći veliki preporod novog svijeta koji se rađa kroz ove ratne strahote uz drugo, a osobito iz AM!

Drugi dan: DUH POKRETA KRISTA KRALJA

„Sveta Pričest i s njome udruženi nutarnji molitveni život najbolje je sredstvo da katolički pokret ne bude samo vanjski, da ne bude specijalnost bez duše.“ (Mader, Potpuni ljudi, str. 52.)

Bog je pozvao na novi križarski molitveni rat. Mnoštvo je prihvatilo poziv. Vidjeli smo, kako je povijest kroz jedno stoljeće pronijela AM od čednih početaka do silnoga trijumfa. Da se naše doba mora obazirati na tu velesilu molitelja koji dnevno sile nebo da se obazre na zemlju.

Vidjeli smo ukratko i potrebu i smisao molitve kojom su kršćani dužni jurišati na Božju svemoć, da od nje iznude pomoć. Treba sada uz pomoć Božju promotriti samu ustanovu AM, njegov nutarnji sadržaj i vanjsko uređenje. To će biti predmet današnjeg i sutrašnjeg našeg nagovora.

Tri stupnja

Sve ovo, što ćemo vidjeti, više je nalik na nadahnuće i oganj Božjega Duha, negoli na pusto ljudsko domišljanje. Pokret, koji u sebi nosi rekli bismo jamstvo neprolaznosti, kao da je potekao iz neprolazna izvora. U čemu je ta njegova nutarnja snaga i veličina?

Osnivači i vrhovni Upravitelji AM sagradili su ovaj grandiozni pokret na tri kata, koje obično zovemo: tri stupnja AM. Članovi su AM uvjereni, a iskustvo jednog stoljeća to uvjerenje bogato odobrava, da svaki pravi apostol molitve nužno dolazi do visokog stupnja osobne svetosti, a ujedno spašava mnoge duše, ako obavlja dužnosti prvog, drugog i trećeg stupnja AM. Da vidimo, kako mora jedan apostol molitve živjeti i raditi prema pravilima AM.

1. stupanj - Dnevno Prikazanje

Tkogod je upisan u AM i obavlja dužnosti prvog stupnja Apostolata, u prvom je smislu apostol molitve. U čemu se sastoji taj prvi stupanj? U glasovitom SVAGDANJEM PRIKAZIVANJU Apostolata Molitve koje glasi: „Božansko Srce Isusovo, prikazujem ti po bezgrešnom Srcu Marijinu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana u naknadu za naše uvrede i na sve one nakane na koje se ti neprestano prikazuješ na oltaru. Osobito ti ih prikazujem za Svetu Crkvu, Svetog Oca i na sve nakane preporučene članovima Apostolata Molitve.“

Da razumijemo to prikazanje, moramo prije toga razmotriti neke druge veličanstvene istine. Sjetite se, kako čovjek proživljava svoj dan. Od zore do mraka prate ga najraznolikiji doživljaji. I nutarnji i vanjski. Mora nešto misliti, štogod htjeti, pokoju stvar zasnovati, nešto govoriti, ovo ili ono raditi, više ili

manje trpjeti, bilo u čemu se svladati. Uz te doživljaje stalno iskrsava pitanje: Što? Zar svega toga mora nestati bez ikakva spomena kao snijega u sunčevoj talionici, kao dima na vjetru? Mora li sve to, što nas kroz dan sretne kao sretni ili nesretni doživljaj, ako i ostane recimo za dulje vremena u živoj svijesti, mora li sve to ostati samo pukom uspomenom, blijedim sjećanjem? Ili, možda ipak može svaki naš čin, makar mi i ne mislili stalno na to, postati i ostati trajnim blagom što ga ne izgriza moljac zaborava i ostati velikom zaslugom što je ne ništi rđa davnine?

Eto, tu se u čovječji život upliće sveta vjera. Ona nam pokazuje Gospodina Isusa gdje u groznici najvećih patnji otkupljuje naš život i posvećuje sve naše djelovanje. Vjera nas uči da se u svijetlu tih Gospodnjih muka sve što mi radimo može osloboditi za beskrajnu vječnost, da može koristiti i drugima, ako mi to ushtjednemo. Vjera nam kaže da smo po Gospodinu Isus primili milost koja nas preobražava. Kako? Tako da nas ponajprije prijatelji s Kristom i po tom postaje svako naše djelo kao da ga je izveo kakav božanski Rođak. S pravom. Milost je doista božanska krvna veza između duše i Stvoritelja. Po njoj smo mi u rodbinstvu s Bogom.

Znajući to apostol molitve prikazuje dnevno Bogu sve što doživi. Prinosi sve to na koju veliku nakanu Božanskom Srcu iz kojega provire milost i vrhunaravnom snagom zalijeva svaki čovjekov pothvat. Prikazuje sve to ne osamljen i bespravan, već kao subrat samoga Bogočovjeka, zajedno s Marijom, Majkom Božjom. Tako se njegov život dnevno povećava kao dragocjena glavica kojom nebo isplaćuje obraćenje i posvećenje duša. Zato jutarnje Prikazanje nije samo skup pobožnih riječi. To je niz najdubljih i najvrjednijih istina od kojih je satkan katolički život milosti. Po njemu postaje – u silnoj ekonomiji Božjoj – čovječji život slađim i podnošljivijim, misao prozirnija, riječ svetija, djelo bogatije, muka i bol shvatljivija i božanskija. Čovjek se iznutra betonira, a vanjske su kušnje kao gorska brzica – najbolja voda za Božje mlinove. U čovjeku dozrijeva svijest da po Srcu Isusovu koje se dalo probosti za naše spasenje i posvećenje, postaje svemoguć. Da je njegov život uračunat u veliki nacrt ljudskog spasenja i posvećenja. Njegov se život ulaže za iste nakane na koje se i sam Krist svaki dan žrtvuje na našim oltarima. Ulaže se posredništvom One koja se sama na Golgoti prikazala za otkup ljudskog roda.

2. stupanj – posredništvo Blažene Gospe

Blaženoj Gospi apostol molitve napose se obraća kad vršni dužnosti i obveze drugoga stupnja AM. Član apostolata ne samo da predaje sebe i sve svoje čine Božanskom Srcu, nego na posebni način zaziva u pomoć Presvetu Djevicu, Prečisto Srce Njezino. Svaki dan na čast Božju i na nakane AM posredništvom Bl. Gospe prikazuje Vječnom Veličanstvu 1 Očenaš i 10 Zdravomarija. Može se to izmoliti i kao desetka sv. krunice.

Pred očima mu lebdi grozna slika Kalvarije gdje izmučeni i krvavi Bog predaje čovječanstvu kao najdragocjeniju baštinu svoju premilu Majku. Umrijet će za koji čas u savršenoj osamljenosti – predavši nama i posljednju veliku ljubav, Srce Marijino – da mi ne bismo morali ni živjeti ni umirati osamljeni. Od onog je trenutka Gospa naša legitimna zagovornica, naša Majka kako ju je sam raspeti Gospodin u tom času nazvao.

Odonda Ona s nama djelotvorno sudjeluje u svim pothvatima i poslovima oko proslave Božje na ovom svijetu, poduzima materinske korake, da spasi najveće grešnike. Zato je apostol molitve zove u pomoć. Neka mu pomogne spasiti svijet. Ovaj stupanj utemeljio je otac Ramiere u sporazumu s lionskom revniteljicom za pobožnost svete Krunice Paulinom Jaricot 1870. godine.

3. stupanj – Naknadna sv. Pričest

Napokon se 1886. otac Ramiere dogovorio s ocem Drevonom D.I., osnivačem „Društva Naknadne svete Pričesti“, da će sve milosti i povlastice toga krasnoga udruženja protegnuti i na članove AM koji će ili tjedno ili barem jedanput mjesečno primiti euharistijskog Spasitelja sjedinjujući se pri tom s Njegovim Euharistijskim Srcem. Tu će svetu Pričest prikazati kao naknadu za sve uvrede nanesene ranjenoj Božanskoj Ljubavi. Time je postignut vrhunac sjedinjenja s Euharistijskim Bogom na zemlji i okrunjeno apostolsko prikazanje duše Božanstvu. Obavljanje naknadne svete Pričesti tvori treći stupanj AM.

Kao što je sam Otkupitelj u naponu najvećih patnji sve-svjetskog Golgotskog podizanja, molio da se stiša pravedni gnjev Božji, da Bog oprosti grešnicima sve što počinise iz neznanja i slabosti, tako se i članovi AM, sjedinjeni s Euharistijskim Srcem Isusovim, obraćaju na Veličanstvo Božje mjesto svih onih koji blate Boga i preziru njegovu presvetu Volju i time daju naknadu za sve grijehе svega svijeta, napose za grijehе nevjere i prezira; za sve grijehе svoga naroda, napose za grijehе nepoštivanja zakona Božjeg (u nas za grijehе psovača, pijanica i bludnika!); za sve grijehе pojedinaca, napose za grijehе svetogrđa. Tako apostol molitve prinosi Bogu kao premilu žrtvu ono Janje za koje je rečeno da uništava i briše svaki grijeh sa svijeta. To je najdublji smisao naknadne svete Pričesti, tj. Trećeg stupnja AM.

Misao naknade nije ostala pri tome bitnomu da se apostol molitve naknadnom sv. Pričešću daje Bogu kao neka žrtva pomirnice. Apostolat je time davno povezo misli što ih je Isus objavio svetoj redovnici Mariji Margareti Alacoque. U svom je „Velikom Obećanju“ Božanski Otkupitelj obećao milosti ustrajnosti i spasenja svima koji budu kroz devet uzastopnih prvih petaka u mjesecu primali svetu Pričest. Njima će, kaže, udijeliti najveću milosti: da se po smrti sretno presele u vječnost.

Misao naknade potiče nadalje apostole molitve da obave u neke određene dane svetu Uru klanjanja. Zaželio ju je sam Spasitelj kad je zatražio od svete Margarete Alacoque da u noći između četvrtka i petka probdije jedan sat pred Presvetim u naknadu za sve uvrede nanesene Presvetom Srcu. Društvo „Svete Ure“ ustanovio je već pred sto petnaest godina (1829.) otac Debrosse D.I. u Paray-le-Monialu. S tim je klanjanjem usko povezana misao o devet službi u čast Srca Isusova. Apostol kroz pojedine mjesece, po uzoru na kojeg od korova anđeoskih, pod osobitim vidikom štuje ljubav Presvetog Srca i služi joj svojim životom.

Apostolat Molitve mnogo je pridonio da se u životu svete Crkve napose izdigla veličanstvena ustanova koja poprima malo pomalo izvanredno važno mjesto. To je blagdan Srca Isusova. Dok se nekoć slavio u tišini crkvice i oratorija, danas baš taj blagdan zagonetnim Božjim magnetizmom okuplja oko oltara tisuće i tisuće srdaca. Osobito u narodnim svetištima Srca Isusova. Blagdan Srca Isusova postaje, rekli bismo, velikim spomendanom Ljubavi. Onda svaka srce osjeti da ga je veliko Božje Srce beskrajno ljubilo i da mu tu ljubav treba vratiti. Na taj dan obavljamo zajedničku svečanu posvetu Presvetom Srcu nastalu iz posvete kojom se članovi AM svakodnevno prinose kao žrtva Božjem Veličanstvu. Na taj dan se silno mnoštvo približava Isus više nego obično. Pojedini ljudi postaju malko nalik na svetog Ivana koji je kod Večere velike Ljubavi naslonio glavu na Isusovo Srce. Uistinu se mnoga i mnoga duša baš na taj dan prisloni na Srce Isusovo i sluša njegov božanski glas.

Dok osobna posveta Srcu Isusovu, koju je Sveta Marija Margareta toplo preporučivala, usklađuje pojedina srca sa Srcem Spasiteljevim, dok po drugoj strani javna posveta župa, biskupija, naroda i država daje oduška općem oduševljenju, posveta obitelji uvodi Isusa Krista Kralja i kršćanske domove, da ondje stvarno i trajno zavlada. Tim činom svi članovi obitelji iskazuju Bogu-Čovjeku najveću odanost i ljubav, povjerenje u njegovu pomoć i milost.

Isus Krist nije za njih više neka strana osoba, nepoznati tuđinac. On stanuje pod njihovim krovom. U njihovim dušama. Zrcali se u njihovim djelima. Vlasnik je svega, što posjeduju. Ravna svime, što čine. Svaka je obitelj mala država, u kojoj vladaju njegovi sveti zakoni u kojoj cvate čistoća, praštanje, potpomaganje, vjera, pouzdanje, ljubav – sve, što donosi mir, blagoslov i sreću. Tako Apostolat Molitve ispunja svoju svetu zadaću. Pojedine svoje članove izgrađuje u gorljive katolike, u revne apostole, u nepobjedive braniče božanskih i papinskih prava. A dariva ih mirom, nutarnjom stalnošću i zadovoljstvom.

Posvećujući obitelj ulazi AM u društveni život. Ne vikom i pustim blebetanjem, nego zdravim ćudoređem, najnužnijim preduvjetom za čvrsti socijalni poredak. Pravdom i ljubavlju rješava sve teškoće društvenih pitanja. Plodnošću i svježinom uklanja sve zapreke zdravom budućem naraštaju. Kao

Božji propuh u očajnim prilikama sadašnjice odnosi sav smrad kojim su bezbožni komunizam i liberalizam zatrovali obiteljski život.

Napokon, posvetom naroda i država zadire AM u sam međunarodni poredak. Nezaraženim nadnaravnim međunarodnim bratstvom veže ljude u velikoj obitelji Božjoj. Ništi zablude lažnoga internacionalizma i poganskoga nacionalizma. Time udara temelje stalnome radu i smirenju, za kojima toliko čeznu nepokvarena ljudska srca. Tako se na svijetu diže Kraljevstvo Bogočovjeka Isusa Krista, sveopće kraljevstvo svijeta, kraljevstvo istine i života, posvećenja i milosti, pravde i ljubavi, kako to na blagdan Kralja svih kraljeva svečano pjeva Sveta Crkva.

Što još tražite da jedna organizacija izvede? Nije li napokon sve sadržano u sretnom osobnom, obiteljskom i javnom narodnom životu? Recite, što je uzvišenije od velebnog djela: pronijeti Boga u sve duše, smiriti svako srce, posvetiti svakog čovjeka? A upravo to postizava AM svojim radom. Njegov rad izbija nužno iz svetih i divnih uredaba. A te uredbe, sazdane na osnovama ljubavi, upućuju nas na izvor same ljubavi: ljubav prema Bogu, ljubav prema pojedinim dušama, obiteljima, narodima i čitavom svijetu. To nam pokazuje kao plameni znak četvrto poglavlje prve poslanice Apostola Ljubavi: „Po tom poznajemo da u njem ostajemo i on u nama što nam je dao od Duha svojega... Mi ljubimo jer je on nas najprije ljubio. Bog je Ljubav!“ – I to nam je dosta! Amen.

Treći dan: VOJSKA KRISTA KRALJA

„Katoličke skupine imaju protiv sebe zbijene i jake skupine. Da se odupru i pobijede, one moraju nadasve težiti za jedinstvom.“ (R. Plus, Pred životom 142. str.)

No, reći ćete, dajte nam malo opišite sve te organizacije AM. Vidjeli smo što je AM u sebi. Zanima nas kako je on proveden u život. Po čemu se raspoznaje tih trideset i pet milijuna molitelja od ostalih katolika? Imaju li kakva posebna udruženja u kojima rade na ostvarenju veličanstvenog plana AM? Istina je, u nas AM nije ni izdaleka izvana tako organiziran kao što je u mnogim drugim zemljama. Priznajemo: mi nemamo u Hrvatskoj jednog tako jakog vanjskog oblika koji bi sve apostole molitve i vanjskim načinom povezao na očigled čitavom svijetu. I ono što imamo smatraju mnogi koji nisu prodrli kroz koru do srži organizacije, da su to tek drugorazredna društva.

Ali, doista, nije bit AM u kojem čisto vanjskom obliku organizacije. Kao što je i sama molitva ponajčešće nešto svijetu skriveno, nešto izvršeno prema

Spasiteljevoj preporuci u tajnosti, nešto obavljeno u najdubljim sobicama duše, uz tiktakanje onog zagonetnog životnog sata – srca, tako je i AM u svojoj biti prije svega molitva, koju možemo obaviti skrovito, zasebice, bez ičijeg vanjskog prisustvovanja.

Ipak je zajednička, skupna molitva, kao što već spomenusmo, nešto Bogu kud i kamo milije, a dušama korisnije. I to nam je objavila sama ljubav Isusova. Kad se dvojica ili trojica sastanu pa nešto zamole u ime Isusovo, onda je s njima i sam Isus, moli s njima i s njima se žrtvuje. Tako su i u AM na poticaj Spasiteljev niknule brojne vanjske organizacije, vidljivi oblici zajedničkog molitvenog rada.

Prije nego vidimo, koji su sve organizacijski oblici prokljali u AM, pogledajmo časkom, kako je uređeno vodstvo tog velebnog pothvata.

Vodstvu AM pripadaju: vrhovni Upravitelj AM, a to je uvijek general reda Družbe Isusove u Rimu. On imenuje svog zamjenika koji nosi ime vrhovni opunomoćeni Upravitelj AM. S njim najtješnje surađuje tajnik Euharistijske Križarske sekcije AM. U svakoj biskupiji postoji biskupijski upravitelj AM, koji radi u skladu s uputama Narodnog upravitelja AM. Narodni upravitelj AM obično je urednik Glasnika Srca Isusova za dotični narod, ali ne uvijek. Pojedine središnjice vode mjesni duhovnici, a njih, osobito u vanjskom radu, mogu veoma lijepo pomagati revnitelji i revniteljice Srca Isusova.

Opstanak društva AM nije vezana uz neke posebne ustanove, staleže, redove i slično. Svaki svećenik u pastvi može zamoliti biskupijskog upravitelja AM da bi smio osnovati i voditi koje društvo Apostolata. Središtem društvenog rada može postati crkva, kapela, kakva redovnička zajednica, škola, koje drugo društvo, bratovština i tako dalje.

Za nutarnju povezanost članova služiti će ili njihova posebna glasila, ili, a to je najobičnije, zajednički „Glasnik Srca Isusova“. U njemu se mora zrcaliti rad svih društava, u njemu se moraju davati smjernice za zajedničke velike nakane i pothvate, u njemu se moraju rješavati pojedina organizacijska pitanja i dvoumice, jednom riječju: u njemu se mora očitovati čitavo nastojanje AM oko promicanja Božjih interesa u nekom narodu.

Ispočetka se organizacije AM nisu međusobno strože dijelile. Onda to nije bilo potrebno. Ali s vremenom su upravitelji Apostolata opazili, da je mnogo bolje ako se za pojedine dobi, spolove i staleže urede zasebne skupine molitelja. Njima se može lakše predočiti i molitvena nakana i druga koja svrha za kojom Apostolat mora težiti.

Već je 1865. godine započeo Otac Cross „Dječju Križarsku vojnu“ koja je na početku Prvog svjetskog rata nanovo oživjela ojačana papinskim blagoslovom pod imenom „Euharistijskih Križara“. O njima ćemo kasnije nešto više reći.

1910. godine osnovali su svećenici u Krefeldu /Westfalien/ Apostolat muževa i mladića. U koju svrhu? Željeli su da ne propadne i ne sagnjije plod

netom održanih pučkih misija. Da ne utrne duh pravog katoličkog života. Zato su eto osnovali apostolat muževa i povezali ga s Apostolatom Molitve. Tako će se, govorili su, najsigurnije ušćuvati nenatrunjen kršćanski duh i apostolski žar u muževima i mladima, snažnim ljudima.

Apostolat je muževa upravo čudnovatom brzinom prešao preko njemačkih granica te je, naročito u poslijeratnoj Belgiji i Nizozemskoj, okupio oko sebe srž kršćanskog radništva. Uzornim i junačkim životom svojih članova postizava trojaku svrhu:

1. muževno, svim dopuštenim sredstvima, brani Krista, njegovu svetu Crkvu i njegova Namjesnika na zemlji;
2. članovi se dnevnom posvetom savršeno prikazuju Božanskomu Srcu i osobitom ljubavlju prinose Srcu Krista radnika mukotrpní rad i znoj;
3. svaki član prima prve nedjelje u mjesecu naknadnu svetu Pričest; na tu svetu Pričest mora još koga nagovoriti.

Jasno je, da članovi toga apostolata uživaju sve povlastice i duhovne blagodati Apostolata Molitve.

Nalik na ova udruženja Apostolata katoličkih muževa osnovana su i još su bogatije procvala udruženja katoličkih žena i djevojaka koja su se čitavim svijetom razgranala pod najrazličitijim imenima. Društva djevojaka napose nastoje sačuvati plamen svete čistoće i svoje članice valjano pripremiti za sretan brak. Majkama se opet naglašava strogi kršćanski obiteljski život i uzorni uzgoj djece.

Ženama je lako, zbog naravnog utjecaja na muževe, pridobiti sve članove obitelji da se posvete Presvetom Srcu, pa je stoga misao o posveti obitelji jedna od najjačih misli u tim društvima. Osim toga, djevojke će imati naročitu brigu za uređivanje župne crkve, za mjesni karitativni rad, za crkveno pjevanje i slično.

AM je na poseban način zavolio i proširio dječja udruženja molitvenih apostolata. Od početka prvog svjetskog rata do danas „Euharistijska križarska vojna djece“ ili, kako ih kraće zovu „Euharistijski križari“, prođire u sve strane svijeta i sabire oko tabernakula nevine duše, skuplja oko Kristova Križa sitne, ali dragocjene boli i svladavanja mališana, da po njima preporodi svijet. Stotine i stotine tisuća nevine djece koja prođoše kroz tu školu Božanskog Srca, osjetiše u životu snagu Razapete Isusove Ljubavi i životnu svježinu katolicizma. Čuvenim svojim geslom: „Moli se! Pričešćuj se! Svladavaj se! Budi apostol!“ - apostolat je djece potpuno zahvatio život svojih članova i od mnogih stvorio uzore punog i svetog kršćanstva. Primjeri glasovitih malih svetaca naših dana nikoše većinom iz redova malih križara Euharistije.

Ali euharistijski vikor, da tako kažem, nije ostavio dječjih srdaca kad su ta dječica poodrasla. I kao mladići i kao muževi ostadoše vjerni prvotnim svijetlim idealima, ostadoše i nadalje prvoborci apostolata, osobito euharistijskog života u AM. Tako je prvotno zamišljena euharistijska vojna djeca postala proširenom vojskom Euharistije i, kako joj pravila kažu, euharistijskim odsjekom, euharistijskom sekcijom AM.

Tako su Euharistijski Križari sasvim u duhu Pape Pija X. postala u svim zemljama okosnicom euharistijskoga gibanja, a na veličanstvenim međunarodnim euharistijskim kongresima najjači zastupnici organiziranih vitezova Euharistije.

Napokon treba da nad sve te zajednice Apostolata Molitve izdignemo revnitelje i revniteljice AM. Što su u vojskama časnici, u nekim granama kao pioniri, to moraju biti u sklopu AM revnitelji i revniteljice. Njih je predvidio i zasnovao sam otac Ramiere. Oni sačinjavaju, kako on kaže, u „ovoj svetoj vojsci Apostolata Molitve izabranu četvu, naoružanu svim duhovnim sredstvima i prožetom jednom jedinom strastvenom mišlju: ostvariti u svoj punini želje Srca svoga Boga“. Za njih riječ Očenaša: „Dođi Kraljevstvo Tvoje“ – što je geslo AM – nije samo obična molba, nego upravo ognjeni poziv, neka se na zemlju slije Božja milost i ostvari nakane za koje se toliko trude.

Njihova je najbliža svrha – dobro organizirati i voditi ostala društva AM. Revnitelji i revniteljice skupljaju nove članove, potiču stare, brinu se za društveno glasilo, uređuju i vode euharistijske i ostale sekcije, nagovaraju katoličke obitelji na svečanu posvetu, brinu se za obavljanje Svete Ure, pobožnosti prvih petaka i tako dalje. Ukratko: oni svuda prvi pripremaju tlo da božanska milost može doći i zauvijek zavladata u pojedinim dušama obiteljima, župama, biskupijama, narodima i – napokon – čitavim svijetom.

Zanima nas, tvrdo sam uvjeren, da li su misli Apostolata Molitve ušle i u našu sredinu, u naš narod, da li se u Hrvatskoj našlo duša spremnih da se mole i žrtvuju s euharistijskim Bogom za bijedne ljude? O tomu bi nam u prvom redu mogli pripovijedati do suza dirljivih doživljaja pučki misionari koji su oprčali sve naše krajeve.

Otkad je otac Ajala D.I. bio počeo 1864. godine okupljati u Dalmaciji „Kćeri Srca Isusova“, ušao je u našu zemlju novi duh samoprijegora i apostolata. Otac Gatin D.I. osnovao je 1898. godine u sjevernoj Hrvatskoj „Djevojačka društva Srca Isusova za naknadnu Svetu Pričest“. Trideset i pet godina kasnije uz obilnu Božju pomoć i suradnju revnih svećenika bilo je u lijepoj našoj domovini oko pet stotina djevojačkih društava.

1901. godine osniva travnički Isusovac otac Puntigam za muževe „Vojsku Srca Isusova“ s krasnim društvenim štitovima Srca Isusova. Vojsku Srca Isusova odobrio je 1916. godine cijeli katolički hrvatski episkopat. Tridesetog je travnja 1918. godine uz odobrenje Nadbiskupa dr. Bauera obnovio otac Michielli udruženja žena i majki pod imenom „Revniteljice Srca Isusova“ kojima je pred očima sjala divna slika: Srce Isusovo kao kraljevsko Srce obnovljenog obiteljskog života. Osim Vojske Srca Isusova stao je AM okupljati muževe u Apostolat Muževa, odobren u Zagreb 23. svibnja 1924. Čitavu je organizaciju Apostolata Molitve potvrdio hrvatski katolički episkopat odlukom svoga predsjedništva 22. veljače 1930.

Što su značila ta društva u vjerskom životu pojedinih župa? Evo odgovora jednog župnika (1923): „Dokle god u kojoj župi postoji društvo Srca Isusova makar i sa pet djevojaka, zvat će se krepost krepošću, a opačina opačinom. Bez društva nestalo bi i te razlike.“ Sva su ta udruženja Srca Isusova potpomagala da se u Hrvatskoj proširi blagoslovljeni običaj posvete obitelji. Hvala Bogu!

Stotine naših župa sa svojim udruženjima Apostolata Molitve uzduž i poprijeko naše zemlje jamče da Srce Isusovo osniva u našem narodu svoje kraljevstvo. Da smo i danas predziđe kršćanstva, ne samo oružjem u ruci, sučelice najogavnijim i najopasnijim zabludama Marxsova komunizma, nego napose svojim molitvenim životom stojeći stalno i nepobjedivo nasuprot svakom đavolskom nasrtaju iznutra i izvana.

Tkogod još imalo vjeruje u osnovnu istinu naše vjere: Bog svojom premudrom svemogućnošću ravna svim životima, taj više ne može ostati skrštenih ruku. Doba modernih ratova izaziva svakoga čovjeka, napose katolika, da posegne za onim oružjem spasenja koje je jedino neuništivo i pobjedonosno: da se prihvati molitve. Ne kakogod. I ne uvijek sam! Već se treba u molitvi povezati s drugim istomišljenicima. S ostalim katolicima.

Sotona je, kažu, a znamo to i sami, svrstao svoje vojnike u strogo izvježbanu i uređenu vojsku. Svakim danom iz usta i srdaca milijuna probija prokleti poklik: Nema Boga! Čovjek je bog! Užitek na ovom svijetu – to je raj!

A mi da šutimo? Mi da ne dignemo ruku prema nebu, ali ne grčevito stisnutu u pesnicu prijetnje, nego svjesno ispruženu u znak prošnje? I naša srca da se ne raspale? Ali ne mržnjom na Boga i na ljude, nego požarnom ljubavlju prema Ocu našem i našoj braći ljudima!

A to ćemo postići kao apostoli molitve. Posvetivši sebe i sve oko sebe. Ne vjerujete? Dođite i kušajte! Ako vas život u AM napuni smirenjem, blagoslovom i svakom srećom, nemojte oklijevati. Privedite u društva AM i svoje poznate! Zašto da i njih ne usrećite? Zar nemaju svi ljudi prava na sunčevu toplinu i na osvježanje Božjom kišom? Zar se upaljeno svjetlo stavlja pod posudu?

Narode Hrvatski, stupaj u redove koji donose svijetu spasenje i život! Zastava je Apostolata podignuta – i trublja je zatrubila! Sjetite se Izaijine riječi: „Kad vidite zastavu na brdima“ – a to je sveti Križ! – „gledajte!“ „Kad čujete glas trublje“ – a to je povik Isusov na Križu – „slušajte!“

A ja vam kažem: i gledajte i slušajte! Ali kad vidite braću u nevolji – govorite! Molite!

Jer ovo vam govori Gospodin: Molite! „Vi još ništa niste molili u ime moje! Svaki koji moli, prima i onome, koji traži, dat će se!“

Molimo s Njim – kao apostoli, i On će nas nagraditi kao apostole!